

Tekst 5

Jeppe Aakjær: "Naar Rugen skal ind"

Digt fra digtsamlingen: *Rugens Sange*, 1906

1 Nu er det længe siden,
men end det gjemmes i *mit* Sind,
hvordan i Barndomstiden
den kjære Rug kom ind,
5 hvordan dens kjærnetunge Top
ved Moders svage Kræfter
blev lagt i Lugen op.

Først bredte Mor et Klæde
saa ømt som nogen Højtidsdug;
10 der maatte ingen træde
med Sko i Høstens Rug;
saa fejed hun med Limens¹ Rest
hvert snavset Straa til side
som for en Hædersgjæst.

15 Den kjære Rug var Gjæsten,
som gjorde hvert et Barn saa spændt;
se, Far han lægger Vesten
og sér saa indadvendt:
En Skjælven i et ydmygt Sind,
20 en Bøn til Altets Skaber,
før Avlen² bringes ind.

Saa fatter Far om Spaden
og graver i det gule Klæg³
to Huller langs med Laden
25 foran den hvide Væg;
i dem skal Vognens Fælger slaa
og staa som i en Fælde,
til Væltningen gaar paa.

¹ *Lime*: kost.

² *Avl*: afgrøde, dvs. høstudbytte.

³ *Klæg*: finkornet lerjord.

Og Vognen værdigt skrider;
30 det første Læs for Lugen staar;
ud fra dets tunge Sider
saa dybe Skygger slaar.
De varme Øg⁴ i Nip og Nap
af Moders milde Hænder
35 faar Ax⁵ og Mule-Klap.

Og alle Hænder jager,
og alle Fødder er i Rend;
i Støvet Læsset brager
for brede Rygges Spænd.
40 Højt svinger Hjulet som et Rat,
og paa dets Drejeskive
har Børnene sig sat.

Mor ta'r paa Neget Sæde⁶
og linner lidt ved Baandet skjørt:⁷
45 ”Det er endda en Glæde,
naar Kornet er *saa* tørt!”
Og med sin matte, spinkle Arm
hun løfter Rugens Tvilling⁸
ind ad den lave Karm.

50 Og Neg for Neg forsvinder
og bliver under Bjælken sat;⁹
og Far faar røde Kinder
og Spindelvæv om Hat.
Men Mor er lige hvid og bleg,
55 hvor meget hun end stræber
med Rugens tunge Neg.

⁴ Øg: heste.

⁵ Ax: aks, dvs. korntoppe med kerner.

⁶ At tage sæde: at sætte sig.

⁷ Og linner lidt ved Baandet Skjørt: og løsner det skrøbelige bånd lidt.

⁸ Rugens tvilling: to neg.

⁹ Under Bjælken: under tagbjælkerne oppe på ladens loft.

Det gaar mod Aftentide;
snart skinner Maanen fuld og rund
paa Gavl og Vægge hvide
60 og ned i Vognens Bund.

Mor standser træt og titter ind;
Far kommer hen til Lugen
og klapper hendes Kind.

Og Barnet, som har løbet
65 sig træt i Dagens muntre Leg,
det er nu stille krøbet
ind under Hjulets Eg;
dér høres dette skarpe Knald
fra Vognens Fjæl¹⁰ mod Sandet
70 af Ørentvistens Fald.

Og mellem Hjulets Eger
gaar Stjerneblink og Maaneskin,
og milde Vinde hveger,¹¹
mens Barnet slumrer ind.
75 Saa slutter Far "I Jesu Navn".
Og Hjemmet gaar til Hvile
med Høsten i sin Favn.

¹⁰ *Fjæl*: træværk.

¹¹ *Hveger*: blæser.